

НЕОБХІДНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ БАНКУ

доц. Старченко Л.В., студент Скобенко М.В.

Зважаючи на високу роль, яку відіграє банківська система в економіці, а також враховуючи високий рівень концентрації банківського капіталу весь спектр суб'єктів господарювання безпосередньо залежить від стабільності та платоспроможності як банківської системи в цілому, так і кожної окремої банківської установи. Адже непередбачуване банкрутство окремого великого банку може призвести до депресійних процесів у всій економіці.

Вивчення фінансового механізму санації банків на науково-теоретичному рівні, осмислення його сутності, мети та структури має важливе практичне значення, адже дозволяє істотно вдосконалити процес санації банків і стабілізувати ситуацію в банківській системі.

Режим фінансової санації - це система заходів, спрямованих на збільшення протягом визначеного періоду обсягів капіталу до необхідного рівня.

Як відомо, у жовтні 2008 року розпочався масовий відтік коштів із банківської системи України. Зрозуміло, що причиною виникнення кризи в Україні є залучення банками зовнішніх запозичень з метою кредитування. Початком «банківської кризи» вважається ситуація, що склалася із ЗАТ «Промінвестбанк», що викликало недовіру в населення до банків.

Безумовно, санація комерційних банків завжди краща за їхнє банкрутство (ліквідацію), оскільки в цьому разі практично всі кредитори банку можуть одержати свої гроші назад. У випадку ліквідації вкладники – фізичні особи одержують свої кошти з Фонду гарантування вкладів або ж стають першими-другими в черзі за грошима. Юридичні особи – клієнти та кредитори банку майже завжди виявляються останніми в цій черзі і зазвичай нічого не одержують. Так було урядом націоналізовано в червні 2009р. «проблемні» банки: «Укргазбанк», «Родовід Банк» та «Київ».

Банківською наукою і практикою розроблені досить результативні методики аналізу фінансового стану банку. Висновок про стійкість (проблемність) робиться на основі сукупності результатів, одержаних в ході аналізу фінансового стану банку за такими напрямками: 1) динаміка нарощування власних засобів(капіталу) банку; 2)рівень

прибутковості і рентабельності банківських операцій; 3) якість активів і ресурсів банку; 4) рівень менеджменту і маркетингу в банку.

Одним із перших сигналів кризового стану банків, як правило, являється погіршення показників короткострокової ліквідності. Банки здатні вирішити проблему ліквідності шляхом залучення додаткових коштів, в тому числі на основі отримання кредитів рефінансування, залучення коштів від акціонерів, вкладників, запозичень на міжбанківському і зовнішньому ринках, а також зменшення чи сповільнення вихідного грошового потоку.

Важливе значення має реалізація санаційних заходів із підвищення рівня капіталізації банків, відновлення довіри, залучення інвесторів. Вона може здійснюватися за рахунок внутрішніх джерел (стимулювання капіталізації прибутку, оптимізація витрат, продаж активів) та зовнішніх (збільшення статутного капіталу акціонерами банку, продаж банку, капіталізація за участю держави, консолідація) і сприяти поліпшенню якості капіталу та забезпеченню достатнього рівня покриття ним ризиків, що приймаються банками.

Потужний інструментарій фінансового оздоровлення банків акумулює в собі робота з проблемними активами, в першу чергу кредитами, яка передбачає відчуження кредитного забезпечення, реструктуризацію боргу, ініціювання процедури банкрутства боржника, продаж проблемних кредитів спеціалізованим державним і приватним агентствам тощо.

Організаційна підсистема фінансового механізму санації банків включає реорганізацію, засоби з оптимізації організаційно-функціональної структури банку, управління кадровим потенціалом, інформаційними технологіями, реалізація яких помітно стимулює процес фінансового оздоровлення банків.

Реорганізація передбачає зміцнення капітальної бази банків на основі злиття і приєднання. Перевагами реорганізації є збільшення банківського ринку та розширення діяльності, можливість виходу на зовнішні ринки запозичення коштів, зменшення витрат тощо.

Отже, дослідження фінансового механізму санації банків має важливе значення і є необхідним для стабілізації ситуації в банківській системі. Санація вважається успішною, якщо після проведення організаційних та виробничо-технічних удосконалень банківська установа виходить з кризи і забезпечує свою прибутковість та конкурентоспроможність у довгостроковому періоді.